

ÖZHTX

TX-ÖZHTX

Dunaszerkesztői Hírek

4. évf. III. szám 2025. március

Tartalom:

Helyi hírek.....	2-4. oldal
Sport.....	5-8. oldal
Zöld sarok.....	8-9. oldal
Könyves sarok.....	9. oldal
Történelmi növények.....	10-11. oldal
Virágszirmok.....	11-12. oldal
Tévhitek	12-13. oldal
Papírra vetve.....	13-16. oldal

Elérhetőségek:

- muvhaz.dszekcso@gmail.com
- Dunaszerkesztői Művelődési Ház Facebook oldala
- 7712 Dunaszerkesztő Kossuth Lajos u. 33.
- [instagram](#)
- weboldal:muvhazdszekcso.wixsite.com

Az újságot megjelentette Dunaszerkesztő Község Önkormányzata 150 példányban.

Szerkesztő: Mikoláné Kulutáczi Tímea

Lektorálta: ifj. Galambosi László

g+

@

f

📍

📷

i

Programajánló

2025. március 6. (csütörtök) 14.00 - 17.00 - Véradás - Művelődési Ház, kisterem

2025. március 8. (szombat) 20.00 - Jótékonysági bál az óvodások javára - Művelődési Ház, táncterem

2025. március 11. (kedd) 16.00 - Mészáros János élménybeszámolóval összekötött könyvbemutatója - Művelődési Ház, kisterem

2025. március 14. (péntek) 15.30 - Március 15-i ünnepség és kiállítás megnyitó - 1848-as emlékműnél, majd a Művelődési Ház táncteremében

Helyi hírek

Önkormányzati hírek

Tisztelt Lakosság!

Engedjék meg, hogy ezen a csatornán osszak meg Önökkel pár gondolatot, melyek érdeklődésre tarthatnak számot, illetve tájékoztató jellegűek.

Szeretném tájékoztatni Önöket, hogy hónapok óta nem volt kóbor kutyával kapcsolat bejelentés, azonban tavasz lévén ezek a problémák elő szoktak jönni. Kérek mindenkit, hogy a kutyáját tartsa udvaron belül, akadályozza meg, hogy a közterületen kóboroljon, mivel több százezres bírságot vagyok kénytelen kiszabni a vonatkozó jogszabályok alapján, melyhez még társul az is, ha nincs beoltva, chippel ellátva. A balesetek megelőzése a legfontosabb.

Bizonyára hallottak arról is, hogy vannak önkormányzati rendeletek, nincs ez másként itt Dunaszekcsőn sem. Arra kérem Tisztelettel Önöket, hogy az Önkormányzat honlapján, illetve a www.njt.hu oldalon ismerjék meg azokat, hiszen a lakosokra vonatkozóan is tartalmaznak kötelezettségeket. Itt elsősorban a köztisztaságról szóló és a településképi rendelethez kívánok utalni.

Az Önkormányzat, illetve a dolgozók nem Önök helyett, hanem Önökért dolgoznak, mindenkinek – képességéhez mérten – szükség van a segítségére ahhoz, hogy szépüljön a falu. Gondolok itt az ingatlan előtti terület rendbetételére, illetve az ingatlan felújítása, átépítése során alkalmazott anyagok kiválasztására. További részleteket a rendeletekben találunk, amely rendeletek a központi jogszabályok alapján készültek el.

Számos alkalommal volt problémánk a ledobott, leöntött hulladékokkal (lom, építési, zöld stb.) a falu határában, kivezető utak mentén, sőt árkokban, patakokban. Tájékoztatni szeretnék mindenkit, hogy közigazgatási bírsággal sújtható a cselekmény, sőt adott esetben büntetőjogilag is értékelhető, melyre kiemelten figyelni fogunk a jövőben. A kerti hulladékok égetésének szabályait is szíveskedjenek

betartani a köztisztasági rendeletben foglaltak szerint a későbbi hatósági eljárások megelőzése érdekében.

Tervek szerint hamarosan indul a Lánka-patak vízrendezése. Kérjük a lakosok türelmét és együttműködését a munkálatok során, hisz az Önök érdeke, hogy végre rendezett állapotok alakuljanak ki a torkollattól a Római közig tartó szakaszon.

Az adóügyi kollégánövel hamarosan át fogjuk tekinteni a helyi adó kintlévőségeket. Akinek meg nem fizetett helyi adó hátraléka van, kérem szíveskedjen rendezni, hisz egy felszólító levelet követően – meg nem fizetés esetén – végrehajtási eljárást fogok kezdeményezni.

Tájékoztatom Önöket, hogy az előző testület is, valamint a jelenlegi is minden pályázati lehetőséget kihasznál annak érdekében, hogy járdák, utak felújítására sor kerüljön. Sajnos a támogatás megítélésére nincs ráhatásunk, az önkormányzati önerő pedig nem ad túl nagy mozgásteret. Kérjük a lakosok ezzel kapcsolatos megértését, türelmét, az önkormányzat foglalkozik a témával.

Biztos, hogy idén is probléma lesz a szünyogygyérítés, mely továbbra is központilag szabályozott rendben zajlik majd. Dunamenti település lévén ez nagy kihívást jelent mind a lakosoknak, mind a lebonyolító szervezetnek. Kérjük türelmüket, bízunk a vízállás kedvező alakulásában, illetve, ha lehetőségünk lesz, akkor saját forrás terhére további gyérítést rendelünk meg, azonban ennek jelentős költségei várhatóak.

Végezetül annyit szeretnék még elmondani Önöknek, hogyha bármi kérdésük, észrevételük, javaslatuk van, akkor szíveskedjenek közvetlenül megkeresni minket, vagy keressék fel az Önkormányzat honlapját és ne adjanak hitelt semmilyen pletykának, hírek, internetes bejegyzésnek.

Köszönöm, hogy elolvasták!

dr. Benedek Zoltán
jegyző

Ovis hírek

Óvodánk a 2024-25-ös nevelési évben eddig három pályázaton is sikerrel szerepelt. Ősszel adtuk be a Generali Akadálypálya 2024-es és a Családbarát Köznevelési Intézmény 2024-es pályázatát, melynek eredménye az év végén, illetve a múlt hét végén (02.22.) került kihirdetésre. A Reál Kis Hősök 2025-ös Termékpályázatán ebben a hónapban vettünk részt.

A Generali pályázat célja korcsoportoknak megfelelő sport - élményprogram biztosítása, amely segíti az egészséges életmód oktatását, az egészséges életmódra nevelést. A program megvalósítása a nyertes intézménnyel egyeztetett időintervallumban (min 45 perc max 4 óra) történik. Ügyességi, erőnléti és gyorsasági feladatok vegyesen kerülnek megszervezésre létszámtól és korcsoporttól függően: egyensúly feladatok, célba dobás, lézerlövészet, ügyességi játékok, labirintus, ninja pálya, hálók, alagutak stb. Ennek lebonyolítása valószínűleg április-májusban történik majd.

A Három Királyfi, Három Királynő Alapítvány által meghirdetett pályázat célja a kiemelkedően családbarát működésű köznevelési intézmények szakmai munkájának, az emberbarát működési modellek, közösségépítő jó gyakorlatok elismerése, valamint a

társadalom figyelmének felhívása az ebben élenjáró intézményekre. Idén 98 intézmény, köztük a Dunaszekesői Óvoda és Konyha vehette át a Családbarát Köznevelési Intézmény címre jogosító elismerő oklevelet a február 22-ei Pedagógus Expó ünnepélyes keretein belül.

A Reál Kis Hősök Program Termékpályázatán óvodánk mindhárom csoportjával részt vettünk. Kétszer kerültünk kisorsolásra, így összesen 150.000 Ft-tal gazdagodtunk, amelyet teljes egészében a gyermekekre költünk majd. Nagyon hálásak vagyunk Szekeresné B. Ildikónak, köszönjük, hogy a sok blokkal segített nekünk ebben a projektben!

Óvodánk minden második évben Jótékonyági Bált szervezhet. Idén újra rajtunk a sor, így március 8-án 20 órai kezdettel megtartjuk Nőnap Batyus Bálunkat, ahol a Sziget Band szolgáltatja a talpalávalót! Köszönjük az eddigi rengeteg támogató jegy vásárlását minden szülőnek, hozzátartozónak, falubelinek, és várjuk tombola-felajánlását minden falu- és környékbeli vállalkozónak, aki szívesen támogatná ilyen módon intézményünket. Minden bevétel a gyermekekre lesz fordítva!

Szeretettel várjuk Önöket!

Iskolás hírek

A DÖK programja a kidobóbajnokság

A dunaszekesői diákönkormányzat önállóan szervezett és lebonyolított programja osztálybajnokság szervezése csapatjátékokból. Cél az élményen és

játékon túl a közösségépítés. Jellemzően két sportjáték kerül terítékre: az alsós korosztálynak az ún. sonkakötöző, 4- 8. osztályig pedig a

mindig népszerű kidobó. Az ütközetek a nagyszünetekben zajlanak, a beosztás, mérkőzésvezetés, értékelés a DÖK dolga. Az előzetes tervek szerint már a helyezettekről számolhatnánk be, de a döntetlen eredmények miatt elhúzódtak az összecsapások.

Ismét dunaszekcsői sikerek a sakk diákolimpia térségi fordulóján

Az élet minden területe alkalmat kínál a nevelési-oktatási munka sikerességének növelésére. A sport bármely fajtája, legyen az fizikai vagy szellemi, főleg ha a játéknak álcázzuk, erősíti az elmét és a jellemet, segít az egészség megőrzésében.

Dunaszekcsőn már jelentős tábora van a sakk elkötelezettjeinek, köszönhetően egy lelkes pedagógusnak, Kis-Gadó Csabánénak. Akit pedig a sakk elriaszt, választhat a táblás játékok több válfaja közül.

Bár az oktatásunk célja nem a versenyztetés, mindig hasznos másokkal összemérni erőnket, hogy lássuk, hol tartunk, mennyit fejlődünk. És soha nem eredménytelenül. Évek óta az élmezőnyben végzünk a sakk diákolimpia területi versenyén. Ennek eredményeként nem egyszer próbáltuk ki erőnket megyei szinten is. Ott

azonban már olyan ellenfelekkel kell megküzdeni, akik profihoz méltóan végzik ezt a tevékenységet, nekünk egyelőre nem ez a célunk. Megelégszünk azzal, ha egy nagyon hasznos tevékenységgel gazdagítjuk tanulóink szabadidős repertoárját.

Idei eredményeink a térségi fordulóban:

Egyéni verseny:

- II. korcsoport: **Perjési Benett 1.hely**
 III. korcsoport: **Herbst Léna 2. hely**
Gogolák Hanna 3. hely
Kovács Balázs 5. hely
 IV. korcsoport: **Bihercz Rita 1. hely**
Derék Emília 2. hely

Csapatverseny:

- 1. hely: Bihercz Rita**
Derék Emília
Gogolák Hanna

Labdarúgó Tavaszi sorsolás

2025. 03. 09. 14.30. BABARC BSE II. - DSE 2020

2025. 03. 22. 15.00 SZÁRSOMLYÓ SE - DSE 2020

2025. 03. 29. 15.30 DSE 2020 - GSH TÖTTÖS SE

2025. 04. 06. 15.30 LIPPÓ KSE - DSE 2020

2025. 04. 12. 15.30 DSE 2020 - BORJÁDI SE

2025. 04. 27. 16.30 BÁTA KSE - DSE 2020

Asztalitenisz Diákolimpia Döntő

Asztalitenisz szakosztályunk egyik, hanem a legfontosabb eseménye minden évben az Országos Diákolimpia Döntője. Idén 5 játékosunknak szurkolhattunk, egyéni és csapat kategóriában. A helyszín ezúttal is Kiskunfélegyháza volt.

I.-II. korcsoport "B kategória" fiú egyéniben **Perjési Benett 4. helyen** végzett.

III.-IV. korcsoport "B kategória" leány

egyéniiben **Bihercz Rita 6. helyezést** szerzett.

III.-IV. korcsoport leány csapatban **Mózes Maja, Bihercz Rita, Derék Emília, Kriegler Cseenge 2. helyezést** ért el.

Gratulálunk nekik!!

Beszámoló a Dunaszekcsői SE 2020 lovas szakosztályának 2024-es tevékenységéről

A téli időszakban is van versenyszezon, ebben az időszakban fedeles helyszíneken az úgynevezett kombinált hajtást lehet gyakorolni, mely ötvözi az akadályhajtás és a maratonhajtás elemeit. Kecskeméti László január 27-én, Mórahalmon, egyesfogat kategóriában indult, és 18 versenyző között negyedik helyezést ért el a Dunaszekcsői SE 2020 színeiben, segédhajtója Dr. Tóth Andrea volt. A következő verseny 2024. február 24-én, Hortobágyon volt, ahol Kecskeméti László szintén egyesfogat kategóriában versenyzett, és itt a 15 induló versenyző között a második helyen végzett.

Az első A kategóriás, háromcsillagos nemzetközi versenyre 2024. 04. 18–21. között került sor a cseh állami ménésgazdaság központjában, Kladruby nad Labemben, melyen jóval több mint száz fogat indult, a háromcsillagos kettesfogatok kategóriájában eredetileg 26 fogat szerepelt, cseh, szlovák, lengyel, szlovén, szerb, osztrák, német, holland, luxemburgi, amerikai és magyar színekben. A mezőny közel fele olyan versenyző volt, akik az elmúlt években országaik világbajnoki válogatottjában is szerepeltek. A kettesfogatok közt ismét csak Dr. Tóth Andrea volt az egyetlen női versenyző. A kettesfogatok díjhajtása csütörtökön zajlott, itt a két lipicaival (150 Maestoso Gaetana X és 221 Maestoso Gaetana X) a sportolónő a 11. helyet érte el a német főbíróból és dán, cseh és belga bíróból álló pontozótestületnél, 57,58 ponttal. Nehezítette a körülményeket, hogy a verseny során egész végig erős

hidegfront hatása érződött, ami azt jelentette, hogy éjjel fagyott, és a napi csúshőmérséklet sem igen ment 5-6 fok fölé. Pénteken és szombaton jelentős mennyiségű eső is esett, ami a maratonpályákat igen csúszóssá, sárossá tette. Szombaton, a maratonhajtásban igazi dagonyázás volt, és a fogat a sima tömörgumi kerekeken eléggé csúszott a talajon, ezért a versenyző inkább óvatosan haladt, mivel szeretett volna biztosan végigérni. A fogatban ezúttal viszont a fiatal lovat az időjárás miatt is lecserélte a veterán Manóra, és végül ugyan tetőtől talpig sárosan, de teljesítették az összes akadályt, 19-ként érve a célba. Ez azt jelentette, hogy összetettben a 13. helyről várta a folytatást. Végül vasárnap, az akadálypályán ismét csak a rutinos párossal, azaz 150 Maestoso Gaetana X-zel és Manóval vágott neki a verseny utolsó felvonásának, ahol noha ő volt a leggyorsabb, bőven alapidőn belül teljesítve a pályát, azonban ezúttal – tőle nem megszokottan, de valószínűleg a túlzott gyorsaság

áraként – négy verőhiba is becsúszott, ami ezért most csak a 17. helyre volt elég, és ennek

következtében meg kellett elégednie összetettben a 13. helyezéssel, vagyis a mezőny közepén végzett.

Május 11-én Mohácson C kategóriás, azaz csak akadályhajtásból álló versenyen indult a sportolónő, versenyen kívül hajtva meg az akadálypályát, ugyanis a felső kategóriás hajtók csak így vehetnek részt a C kategóriás akadályhajtó versenyeken.

Május 17-19. között Mélykúton rendeztek nemzeti A kategóriás versenyt, melyen Kecskeméti László indult 150 Maestoso Gaetana X és 221 Maestoso Gaetana X nevű lipicai párossal. Díjhajtásban harmadik, maratonhajtásban nyolcadik, akadályhajtásban hetedik, végül összetett ötödik helyen végzett.

Május 26-án Érsekcsanádton C kategóriás versenyt rendeztek, melyen szintén versenyen kívül vett részt Dr. Tóth Andrea.

Június 22-én Királyegyházán, június 29-én Kislippón, július 20-án Dunafalván rendeztek C kategóriás versenyt, melyeken Kecskeméti László indult, szintén versenyen kívül a lipicai párossal.

Július 27-én a Tolna vármegyei Kölesden rendeztek C kategóriás versenyt, melyen Kecskeméti László indult egyesfogat kategóriában, az

ismert szabályok miatt ismét csak versenyen kívül.

Augusztus 10-én Nagyharsányban, augusztus 17-én Kásádon, C kategóriás versenyeken a lipicai párossal indult Kecskeméti László.

Szeptember 14-én Beremenden rendeztek C kategóriás versenyt, melyen a lipicai fogattal indult Dr. Tóth Andrea (első forduló), majd Kecskeméti László (második forduló). A versenyt a hatalmas esőzés „elmosta”.

Október 10-13. között Bugacon rendezték meg az A kategóriás országos döntőt, ahol Dr. Tóth Andrea vett részt lipicai fogatával. Díjhajtásban első, maratonhajtásban tizenhetedik, akadályhajtásban ötödik, végül összetett nyolcadik helyezést ért. Ugyanakkor a legeredményesebb lipicai fogatként elnyerték a 2024-es Lipicai Kupát.

Október 19-én a Tolna vármegyei Szakályban rendezett C kategóriás versenyen vett részt Dr. Tóth Andrea lipicai fogatával.

2024. december 29-én a Sióréti Lovascentrumban, Gyulán rendeztek fedeles versenyt, ahol Kecskeméti László egyesfogat kategóriában versenyzett, és itt a második helyen végzett.

Beszámoló a Dunaszekesői SE 2020 lovas szakosztályának 2025-ös terveiről

A 2025-ös évad már a hollandiai kettesfogathajtó világbajnokság éve. Szokatlan módon, a Nemzetközi Lovas Szövetség új díjhajtó programot vezetett be 2025. január 1-től. A kettesfogatok csapatvezetője új szempontrendszerter hirtetett a hollandiai Beekbergenben, augusztusban rendezendő kettesfogathajtó világbajnokságra kiutazó válogatott keretbe való bekerüléshez.

Időrendben a következő versenyek számítanak a magyar kettesfogathajtók számára pontszerzőnek a világbajnoki keretbe való bekerülésnél: a romániai Fugyivásárhely, Mélykút, a csehországi Písečné nad Dyjí, valamint Kisbér. A

tervek szerint ezeken a versenyeken szeretne indulni a hajtónő, reméljük, hogy Dr. Tóth Andrea is bekerül majd ismét a válogatott keretbe, eddig egymást követő zsinorban bekerült, mint egyedüli női versenyző. Természetesen ezeken kívül még a felkészülést segítő egyéb kisebb versenyek, akár C kategóriás versenyek is tervben vannak, az előző évhez hasonlóan. A szezon zárasaként az országos bajnokság döntőjén is, melynek időpontja és helyszíne még nem ismert, szeretne részt venni a hajtónő.

A versenyek során a felkészülésben egyesületi sporttársa, edzője, a korábbi világbajnok, Kecskeméti László segíti.

Zöld sarok - Dr. Acél Csaba rovata

Március

Nekem már kimondani is jó ennek a hónapnak a nevét. A tavasz illatát – költőien a kikeletnek - a természet megújulásának az ígérését hordozza. Az éghajlatváltozás előtt, amikor a tél az tél volt és havas, hideg, akkor a márciusi első melegebb napsugarak, szinte csodát tettek a természetben.

A fűzfabokrok barkát neveltek, a moggyoró is bontogatta leveleit, a hóvirág törekeny kis fehér lámpácskái vidáman integettek a tavaszi szélnek. Amióta az évszakok jól összekeveredtek és a négyből majdnem csak kettő lett, ezek a tavaszi csodák nem egyszerre, robbanásszerűen történnek, hanem február közepétől folyamatosan és gyorsan.

Az állatvilágban is kezdenek felbomlani az évszázados megszokások. Hogy mást ne mondjak, a vaddisznóknál a januári,

februári szerelmek légyottjainak – szaknyelven bűgásoknak - ilyenkor születnek meg a „hozadéka”, csikos kismalacok formájában. Az utóbbi években ez is megváltozott, szinte egész évben látunk kismalacokat, vemhes kocákat.

erdei szalonka, forrás: internet

Kedvenc madaram, a szalonka vonulása is ebben a hónapban kezdődik, amikor Afrikából elindulnak Északnak, a költőhelyükre. Az utóbbi évek melegebb telei ebben is változást hoztak, egyre több szalonka itt telel, jól átvészeli azt a pár fagyos napot, ami a telet jelenti nálunk.

De igazából az erdei szalonka, még a mai ismereteink szerint is őrzi titokzatosságát, elejtése igazi vadászélmény. Nagyvadásznak kijáró tiszteletet érdemel – hiszen az erdők királynéját tiszteljük bennük.

Nemrégén akadt a kezembe Csathó Kálmán „Tavasztól tavaszig” c. könyve, aminek alcíme: Egy író vadászemlékei. Csathó Kálmán személyében nem csak

egy jótollú vadászíró ismerhetünk meg, hanem korának neves színházi rendezőjét, a Tudományos Akadémia tagját, sajnos a mai világban már alig-alig felbukkanó polihisztor is.

Könyvének egyik fejezete a szalonkákáról szól, száz év távlatából is helyénvaló megállapításokkal, de ami ennél is fontosabb, arról a tiszteletről, szeretetről, amit érzett ez a csodás kis madár iránt.

Miután a sörétes fegyvereket az utolsó fácánvadászatok után eltettük a fegyverszekrénybe, a hónap közepe felé lassan elővehetjük őket és olajjal kedveskedhetünk nekik, hogy az esti és kora reggeli szalonkahúzásokra méltóan felkészülve, együtt várhassuk a tavaszt.

Könyves sarok

Márciusban éled a természet, vele együtt mi emberek is új tervekkel, lelkesen állunk neki a kinti munkáknak, élvezve közben az első meleg tavaszi napsugarakat. Új élet veszi kezdetét a kertben is.

Megtervezzük a veteményest, hogy olyan növények kerüljenek egymás szomszédságába, akik „szeretik” egymást, megvédik a másikat a különféle

kártevőktől. A kerti munkának ez a kezdő fázisa meghatározhatja az egész éves munka eredményességét, ezért érdemes kicsit utánanézni, hogy mit hogyan és hova érdemes vetetni. Ebben nyújt nagy segítséget

Jutta Langheineke és Dhrista Weinrich: Növénytársítások a biokertben c. könyve.

Minden fontos információt megtudunk arról,

- mely növények támogatják és melyek gátolják egymás fejlődését, ha egymás mellé vagy után ültetjük őket;

- mit tegyünk, hogy kertünk talaja egészséges

maradjon, és elősegítsük a természetes körforgást;

- mekkora ágyások a megfelelőek a zöldségtermesztéshez.

A könyvet szeretettel ajánlom minden jelenlegi és leendő kertészkedni szerető olvasómnak!

Schmidt Gabriella
könyvtáros

A modern konyha fűszere, a vanília

Történelmi növények - dr. Kovács Iván rovata

forrás: internet

Amikor az azték uralkodó, Montezuma 1519-ben hírt kapott fegyveres látogatókról, úgy vélték, hogy az istenek látogatták meg a népét. Ekkor már 17 éve uralkodott Tenochtitlánban, ami akkor ötször akkora volt, mint a mai London. Az uralkodó a sápadt isteneknek a legízletesebb italát kínálta fel a chokolalt. Hernan Cortés, el is fogadta az italt, amit egzotikus növényekből kevertek össze, melyek addig ismeretlenek voltak az európai emberek számára. Fő összetevője kakaó volt, de volt benne még akiote-magok, chilipaprika és a legritkább fűszer a vanília. A vanília az aztékok számára nemcsak ízesítőként volt fontos, hanem vallási és gyógyászati célokra is használták. Az aztékok hittek abban, hogy a vanília serkentő és gyógyító hatással bír, ezért különböző betegségek kezelésére is alkalmazták. A vanília tehát az azték kultúrában sokoldalúan használt és nagyra becsült növény volt.

Sajnos ismeretlen oknál fogva a hódító „istenek” meggyilkolták a nagy vezért. Többek között a vanília fűszert is ellopták, ami gyorsan az Egyesült Államokba került, majd innen Ausztráliába és Új-Zélandra. A vanília több, mint 250 összetevőt tartalmaz, a legismertebb a vanillint. Nagy népszerűsége volt az élelmiszerek fűszerezésében, de az

illatszer és a fogkrém gyártásában is felhasználták.

Montezuma halála után a spanyolok a vanília termesztését és kereskedelmét szigorúan ellenőrizték. A vanília egy orchidea faj, mely virágát kolibrik és méhek porozzák be. Ez az egyetlen orchideafaj, mely termését ételízesítésre felhasználják. A 19. század elején eljutott Mauritius szigetére, majd Indonéziába, Tahitire és Madagaszkárra. A termesztők legnagyobb problémája a virágok beporzása volt, mivel az új hazában, nem volt olyan állat, mely beporozhatta volna. Nehéz munkával, apró bottal, juttatták a pollent a bibére. A sikeres mesterséges beporzás után várni kellett még 6-9 hónapot, hogy beérjen a termés. Napon megszáritották, majd gyapjútakarókban erjesztették néhány hónapig, utána fémdobozba helyezték a terméseket és légmentesen lezárták. A hosszantartó és nehéz termesztése és átdolgozása magas árat igényelt. Csak egy bizonyos kör engedhette meg magának a vanília fűszert. Jelenleg a világon 5,5 millió tonna vaníliát fogyasztunk évente.

A vanília csodálatos illata és serkentő hatása hamar felkeltette az európaiak érdeklődését, és a hollandoknak köszönhetően vált közismertté Európában. A jégkrémet az angol királyi udvarban már a 17. században fogyasztották. Vaníliás jégkrémet Thomas Jefferson idejében már kóstolták, aki 1780-ban saját receptje alapján elkészítette a vaníliás jégkrémet. Később Nancy Johnson találta fel a kézi hajtású jégkrémkészítő gépet 1840-ben.

Magyarországon a vanília a 18. és 19.

században vált ismertté, amikor a nemesi családok és a gazdag polgárság körében népszerűvé váltak az egzotikus fűszerek. A vanília különleges íze és illata miatt hamar elterjedt a magyar konyhában is, és ma már számos hagyományos magyar édesség és sütemény elengedhetetlen összetevője. A vanília nemcsak az ízével és illatával varázsol el, hanem számos gyógyhatással is rendelkezik.

Íme néhány jótékony hatása:
Antioxidáns tulajdonságok: A vanília

forrás: internet

antioxidánsokat tartalmaz, amelyek segíthetnek a sejtek károsodásának megelőzésében és a szabad gyökök elleni védelemben.

Gyulladáscsökkentő hatás: A vanília gyulladáscsökkentő tulajdonságokkal rendelkezik, ami hozzájárulhat a szív- és érrendszeri egészség javításához és az immunrendszer támogatásához. **Nyugtató** hatás: A vanília illata kellemes, ellazító hatással bír, ezért gyakran használják aromaterápiában stressz, levertség vagy alvászavarok esetén.

Emésztésvajító: A vanília serkenti az emésztést és telítettség érzetet ad, így fogyókúrázók számára is ideális választás lehet. A csokoládé utáni vágyat csökkenti. **Antibakteriális** és gombaölő hatás: A vanília főzete és illóolaja antibakteriális és gombaölő tulajdonságokkal rendelkezik, amelyek segíthetnek a bőrproblémák leküzdésében. A vanília tehát nemcsak finom, hanem számos egészségügyi előnnyel is jár.

Virágszirmok

Treutz Éva rovata

Az alábbiakban személyes kedvenceim egyikét szeretném bemutatni.

Tudományos megnevezése:
Portulacagrandiflora,- Dél-Amerikában őshonos. A magyar nyelvben sokféle néven ismert, gyakran porcsinrózsaként, valamint portulácska, délilike, stb. néven említik,- felénk talán a kukacvirág a legelterjedtebb.

(Rokonát, a kövérporcsint a népi gyógyászatban, illetve napjainkban

forrás: internet

egyre népszerűbb zöldségnövényként is hasznosítják.)

A porcsin, ez a lenyűgöző szépségű kis virág, amely igen sokféle színben pompázik a vidéki kertek kedvelt dísznövénye. Legfőbb jellemzői közé sorolhatjuk az alacsony termetet, terülő habitust, változatos színű virágok, húsos levelek és igen alacsony igények jellemzik. Ez utóbbi tulajdonságánál meg kell említeni, hogy a szárazságot ugyan jól tűri, de a rendszeres öntözést meghálálja, - a pangó vizet viszont nem szereti. A talajigénye sem jelentős, akár rosszabb minőségű talajon is megél. A fényigénye nagy, igazán akkor érzi magát a legjobban, ha tűző napon van.

A porcsinrózsa egygyári növény, de azáltal, hogy elszórja a magvait, évelőként viselkedik, tekintve, hogy minden évben kihajtanak az új növények.

Ültethetjük önállóan, vagy más növényekkel társítva, szegélynövényként, vagy kisebb telepeken sziklakertben egyaránt mutatós.

Április végén állandó helyére vethető. Júniustól a fagyokig virágzik. Kártevője gyakorlatilag nincs a betegségekkel szemben ellenálló, minimális gondozást igényel, ezért kezdő kertészek is bátran kísérletezhetnek a termesztésével.

Tévhiték - ifj. Kulutác Zoltán rovata

Kínai mágia és a boxermozgalom

A kínai - főleg vidéki - lakosság szembenállása az idegenekkel a XIX. század végén egy több évtizedes folyamat eredménye volt, amelyet kiegészített a keresztény egyházakkal szembeni, korántsem ok nélküli bizalmatlanság. Utóbbira kiváló példa a Liyuantun templom esete, amikor is néhány olasz misszionárius úgy akart templomot építtetni, hogy előbb leromboltatta volna a már évszázadok óta ott álló Jáde Császár szentélyét. A helyi lakosság, taoista papok és militarista szervezetek, pl. A Shiba Kui (Tizenhét vezér) majd két évtizedig sikeresen akadályozták az építkezés jóváhagyását, de idővel a kínai külügy meghajolt a nyugati nyomás előtt. A csalódott lakosság szemében a meggyengült Qing udvar sem tűnt másnak, mint gyáva megalkuvóknak. Az elkeseredett lakosok dühe egyre gyakoribb és erőszakosabb formát öntött s végül 1899 tavaszán az úgynevezett Boxer lázadásban csúcsosodott ki.

A számban jelentős, de fegyverzetben, felszereltségben szegényes és elmaradott kínai felkelők a földöntúli erőkhöz

folyamodtak segítségért.

A kínai mitológiában az istenek nem voltak mindenhatóak. Egy adott település vagy család imáival és pontosan végrehajtott szertartásaival nyerhette el az istensége támogatását. Ha az ajánlások és imák nem kerültek meghallgatásra, akkor a falu öregjei vagy a családfő kezdeményezhette az adott isten megbüntetését. Ennek részeként szobrot eltávolították az oltárról és egy másik istenségét helyezték oda. Ebből is érezhető, hogy a korabeli kínai vallást nem lehet azonos módon kezelni a kereszténység istenképével. Nagyon sok esetben családi ősök, legendás hősök vagy a régió mondáinak alakjai kaptak szobrot az oltárokon. Nem meglepő, hogy a boxerek is őseik és isteneik segítségét remélték az elkövetkező csatákban.

Az egyik legismertebb ilyen segítségkérés a **jiangshen futi** volt, amely során a rituálét végrehajtott egyén befogadta valamely istent vagy szellemet a testébe. Az akció végrehajtása után az illető viselkedése megváltozott, fizikai

forrás: internet

képességei feljavultak és olyan harcművészeti tudásra tett szert, mellyel korábban nem rendelkezett. A jiangshen futi koránstsem volt ismeretlen a régióban, de korábbi alkalmazói, mint a Shengquan (a szó lefordítása meglehetősen nehézkes, mivel sheng egyik leggyakoribb jelentése a teremtés, létrehozás, szülés, viszont jelenthet bizonyos élethez kapcsolódó cselekvést is. A quan pedig ebben az összefüggésben az öklöt jelképezi s így -de csak ebben az esetben- "Gyógyító öklökről" beszélhetünk) általában betegek és sebesültek gyógyítására használták a képességét.

Ugyanígy felbukkant a mágia is a boxerek repertoárjában. Fontos ugyanakkor megjegyezni, hogy a korabeli kínai lakosok szemében a mágia egészen mást jelentett, mint az európaiak számára. A varázslat önmagában nem volt sem pozitív, sem pedig negatív, mindig az előidéző szándéka volt a meghatározó.

A leggyakoribb támadó jellegű varázslat, melyet a boxerek használtak a tűzgyújtás volt. Rituális imák, mozdulatok és táncok elvégzése után a boxer sámán (tang ki) rámutatott a kijelölt épületre és az azonnal lángra kapott. A mágia elsődleges célpontjai templomok illetve

kínai keresztények házai voltak. A jól végrehajtott varázslat általában csak a kijelölt célpontban okozott kárt. Találni feljegyzéseket melyek szerint a "varázsló" mozdulatai porig égették egy keresztény házát, de megkímélték a szomszédos lakóépületeket és a közelben álló gabonaraktárat is. Ugyanakkor nem minden próbálkozás vezetett a várt eredményhez, nem egy alkalommal fogott tüzet a szomszédok háza is, komoly csapást mérve ezzel a boxerek szavahihetőségére és hírnevére. A sikertelenség okát némely esetben a mágia végrehajtójában látták, aki felkészületlensége révén hibát vétett a mágikus mozdulatsor kivitelezése közben. Az esetek többségében a felelős azonban a nő volt.

Az évszázadfordulón uralkodó taoista yin-yang filozófia - de nem az azonos nevet viselő filozófiai "iskola" (mely talán még felbukkan valamikor e lap hasábjain) - a világot két egyenlő, egymást kiegyenlítő erő kapcsolataként írta le. Az egyik oldalom állt Yang, a meleg, építő, változó, férfi erő, míg a másik póluson a Yin, a hideg, passzív, romboló, női elem. Ennek megfelelően a férfiak által végrehajtott mágia legerősebb gátját is női cselekedetek jelentették. Nem kell ugyanakkor rendkívül komplikált korrelációkat, esetleg boszorkányokat keresni. Egy feljegyzett eset szerint a varázslat már attól meghiúsult, hogy egy szomszédságban élő nő az utcára öntött egy lavór piszkos vizet.

Amikor 1900 nyarán több heti ostrom után sem sikerült elfoglalni a pekingi északi katedrális, a boxerek az ott megbúvó nőket és főleg a katolikus apácákat tették felelőssé a kudarcért.

Magyarázataikban az ablakokba kihelyezett vérben megmártott ruhákat és szeméremszórból font zászlókat okolták sikertelenségükért. A boxerek vezérének reakciója tökéletesen jellemezte a kínai dualista életfelfogást, s hirnököt eresztett a boxerek női "mágusaihoz" a Vörös Lámpásokhoz (Hongdeng Zhao).

Szt. Miklós ábrázolások a dunaszekesői szerb templomban

írta Vukovics Cvéta

A dunaszekesői szerb ortodox templom (1741-ből) Szt. Miklós ereklyéinek átvitelét ünnepli.

A Csodatévő Szent földi maradványait a hagyomány szerint (egyházi naptár május 9./világi naptár május 22.) tengeri úton szállították a dél-itáliai Bari városba, s azóta is ott őrzik – már több mint 900 éve.

A Budai Szerb Ortodox Egyházmegyében hét (7) szerb templom búcsúja ez a jeles ünnep: Baja, Pantele (Dunaújváros), Lórév (község a Csepel szigeten), Győr (Egyházmegyénk a templomot bérbe adta a görögkatolikusoknak), Révkomárom (Szlovákiában), Szeged, Eger. Lenyűgöző a lista, hiszen az említett helyek mindegyike szépen prosperál, egyedül Dunaszekeső a kivétel ez alól.

A Templomunkban található Szt. Miklós ábrázolások többféleképpen csoportosíthatók. Először is helyezzük el térben az ikonokat - az Oltárasztaltól a templomi zászlóig, melyek az ún. férfi és női templomrészek válaszfalán láthatók:

1. A Szent ikonja az Oltárasztalon.
2. A Szent újabb trónus ikonja a jelenlegi ikonosztázionon.
3. A Szent falfestmény ikonja, a jobb oldali Kántorpad előtt.
4. A Szent trónus ikonja az régi ikonosztázionról, (most a szoleában).
5. A Szent ikonja egy liturgikus könyvben (a Mineion november-december havi kötetében), a jobb oldali

Kántorpadban.

6. A Szent régi csókkal illetendő ikonja a főpapi trónuson.
7. A Szent új csókkal illetendő ikonja (a Templomközépen).
8. A Szent ikonja, a Kazányi Istenszülő ikonja alatt, az Istenszülő (hiányos) trónusán.
9. A Szent ikonja a kék templomi zászlón.
10. A Szent ikonja a vörös templomi zászlón.

fotó a 18. sz-i liturgikus könyvből

Az ikonok különböző méretűek, illetve anyagúak: kicsi (1, 5); nagy (2, 4.); míg a többi közepes méretű. A 3. ikon falra van festve, az 5. egy könyvben található

(valószínűleg metszet után nyomtatva), a 8-at textilre hímezték (súlyosan sérült, restaurálni kellene), a 9. és 10. festett (olaj, vászon) - míg a többit fára festették.

Műhelyek: A 2. Edvárd Kálmán pécsi műhelyében készült, a 4. a művészettörténészek szerint Hristofor Žefarović barokk festőművész műhelyéből való.

A 18. század közepétől napjainkig (a 21. század első negyedéig) tartó időszakban keletkeztek. Ikonok a 18. századból: 4, 5. (1750-ből); a 20. századból: 2. (1908-ből); a 21. századból: 1, 7.; a többi a 19. század folyamán keletkezett.

Donátorok (ajándékozók): Az 1, 7. ikon (optások leszármazottaitól valók, kik pár éve a búcsú komái voltak); a 3. (Dafina, lánykori családnevén Aparac, egykori dunaszekesői lakóstól); az 5. (Dionisije Novaković, budai püspöktől); s másoktól (a Dunaszekesői Szerb Ortodox Egyházközségtől, valamint ismeretlen adományozóktól); a 9. és 10. templomi zászlós Szt. Miklós-ikon Gorjanac Radojka és Tóth András (anyai ágon Ratković) által fel is újíttatott.

Szent Miklós Patara városában született (napjainkban is ugyanaz a település neve), Kr.u. 280 körül - meghalt Myra városában (napjainkban: Demre), a Kr.u. 343. évben. (Akkor Római Birodalom, ma Törökország délnyugati része.)

Miklós/Nikolaosz gazdag görög család egyetlen gyereke volt, ki szülei halála után szétosztotta vagyonát a szegények között. Papnak állt, később szerzetes lett, elzarándokolt a Szentföldre is, idővel püspökké választották. Már

18. sz-i trónus ikon a régi szentképfalról

életében több halálos veszedelemben lévő embernek segített. Földi élete után is (már évszázadok óta) folytatódnak - a hozzá hittel imádkozók körében - a csodás segítségnyújtások.

Az ikonok osztályozása szempontjából érdekes, hogy Szt. Miklós életrajzából három momentum lett kiemelve: Vagy püspökként ábrázolják (1, 5, 8.); vagy ereklyéinek átvitelét mutatják be (2, 3, 6, 7, 9, 10.); vagy a Kr.u. 325-ben az Első Egyetemes Zsinaton történtek láthatók a Templomunk Szt. Miklós-ikonjain. (Az Első Egyetemes Zsinat helyszíne / városa - akkor: Nicea / Nikaia, Római Birodalom, jelenleg: Iznik, Törökország).

E híres zsinat 1700 évvel ezelőtt volt. Nagy Konstantin római császár jelenlétében és több mint 300 püspök előtt egy fontos teológiai vita során - melyben Jézus Krisztusról az Istenemberről folyt az elmélkedés -, Szt.

Miklós felpofozta Ariust, Alexandria presbiterét. Azonnal lefokozták és börtönbe vetették. Templomunkban a 4. számú ikon meséli el a történet folytatását. Miklósnak látomása volt a börtönben: Jézus Krisztust és az Istenzüllőt (Szűz Mária) látta közeledni a felhőkön, kezükben egy evangéliumos könyvvel és egy omophorionnal (főpapi stóla). Arius tanítását (arianizmus) a Zsinat eretnekségnek nyilvánította, Miklós orthodox nézetét fogadták el, őt magát pedig rehabilitálták.

A következő szempont Szt. Miklós és a szerbek: E nép körében az egyik legtiszteltebb szentnek számít. Sok család ünnepli (dec. 6. / dec. 19. – halála, vagyis az örök életre ébredése dátumát, mint védszenti ünnepet); még a SPC (Szerb Pravoszláv Egyház) 488 temploma épült Szt. Miklós tiszteletére - az anyaországban és a diaszpórában.

Stefan Dečanski, a Nemanjić-dinasztiából való király (uralkodott: 1321-1331) és Szt. Miklós: A fiatal herceget apja, Milutin király parancsára megvakították, majd száműzetésbe küldték Konstantinápolyba, ahol egy kolostorban élt. Öt év után Szt. Miklós által visszanyerte szeme világát. Királyként, érett férfi korában, ő adományozza a Bari városában (Dél-Itália) lévő székesegyháznak a nagy, ezüsttel borított Szt. Miklós-ikon – hálája jeléül. Az ikon napjainkban is megcsodálható. Az altemplom oltársztalának közvetlen közelében látható - a Szent ereklyéi pedig már 938 éve itt őriztetnek.

Egyéb: Templomunkban érdekes

részletek láthatók a nagyméretű vörös templomi zászlón (10. sorszám alatti ikon, hely az ereklyék átvitele típusba tartozik). Az előtérben a Szent teljes püspöki ornátusban áll, a háttérben (a tengeren és a szárazföldön) egy hajón a modern kori szerb zászló (piros-kék-fehér) leng; valamint egy gazdát láthatunk, ki egy pár ökörrrel szánt. (Szekcső a čarnojevići időktől az első világháborúig tartó időszakban fejlett mezőgazdasággal rendelkező kisvárosnak számított.)

A Szent ereklyéit pár évtizede nyugat-európai szakértők vizsgálták, kik arra a következtetésre jutottak, hogy a Bariban, Velencében, valamint Oxfordban őrzött földi maradványok ugyanannak a személynek tulajdoníthatók. A csontok vizsgálata kimutatta, hogy e személy vegetáriánus volt (böjt, szerzetesi élet), valamint börtönbüntetést szenvedett (a keresztényüldözés során). Nyugaton azonban csak a titokban történt ajándékozásról emlékeznek meg, a Szent csodáiról nem.

Az orthodox keresztény tanítás szerint az ikon (szent kép) ablak a Mennyek Királyságára. Nyugaton a szót, a fogalmat profanizálják. Szt. Miklóst azonban mint a keleti keresztények, mint a nyugati keresztények (katolikusok, protestánsok) ünneplik. Az előbbieknél a hangsúly a Csodatévő, a gyors segítséget nyújtón van, míg az utóbbiaknál Szt. Miklós (Mikulás) a gyerekeknek ajándékokat osztóként jelentkezik. A Coca-Cola reklámokról nem is beszélve. Ugyanakkor Szt. Miklós alakja nagyon is alkalmas lenne a megbékélésre e két civilizációs kör: a Nyugat és az Orthodoxia között.